

ការស្វែងយល់អំពីជម្រើសហិរញ្ញប្បទានសម្រាប់អាជីវកម្ម

ដោយ៖ លោក ណូ លីដា អគ្គនាយករង

KH តើអ្នកមានជម្រើសអ្វីខ្លះក្នុងការរៀបចំទុនសម្រាប់អាជីវកម្ម? ការជ្រើសរើសជម្រើសហិរញ្ញប្បទានដែលត្រឹមត្រូវ គឺជាកន្លឹះមួយក្នុងការទទួលបានជោគជ័យក្នុងអាជីវកម្ម។ មិនថាការខ្ចីពីសមាជិកគ្រួសារ ឬការរៀបចំទុនជាសាធារណៈតាមរយៈការបោះផ្សាយលក់មូលបត្រកម្មសិទ្ធិលើកដំបូងជាសាធារណៈ (IPO) ជម្រើសហិរញ្ញប្បទាននីមួយៗ មានលក្ខណៈសម្បត្តិខុសគ្នា ដែលឆ្លើយតបទៅតាមតម្រូវការអាជីវកម្ម ក្នុងកាលៈទេសៈជាក់ស្តែងណាមួយ។ ការស្វែងយល់អំពីជម្រើសហិរញ្ញប្បទាន គឺជាយុទ្ធសាស្ត្រ ក្នុងការកសាងមូលដ្ឋានគ្រឹះហិរញ្ញវត្ថុឱ្យបានរឹងមាំ និងមានចីរភាពសម្រាប់អាជីវកម្ម។

ជម្រើសហិរញ្ញប្បទានបំណុលមួយទៀត គឺកម្ចីតាមរយៈធនាគារ។ ការស្វែងយល់ និងការបំពេញបានតាមលក្ខខណ្ឌនៃ 5Cs (លក្ខណៈសម្បត្តិ, ដើមទុន, ទ្រព្យធានា, សមត្ថភាព, និងលក្ខខណ្ឌ) គឺជាកត្តាសំខាន់ក្នុងការទទួលបានកម្ចីផ្លូវការពីធនាគារ។ កម្ចីផ្លូវការតាមរយៈធនាគារ ត្រូវបានគ្រប់គ្រង និងត្រួតពិនិត្យយ៉ាងដិតដល់ ស្របតាមច្បាប់ និងបទប្បញ្ញត្តិក្នុងវិស័យធនាគារ ដែលត្រូវបានរៀបចំឡើង ដើម្បីការពារអតិថិជន និងរក្សាស្ថិរភាពក្នុងវិស័យធនាគារ។ CGCC គាំទ្រក្រុមហ៊ុនអាជីវកម្ម ដើម្បីទទួលបានកម្ចីផ្លូវការពីធនាគារ តាមរយៈការធានាឥណទានដែលអាចដើរតួជាទ្រព្យធានារបស់អ្នកខ្ចី។

បន្ទាប់ពីដំណើរការប្រកបដោយជោគជ័យ និងមានស្ថិរភាព (ជាធម្មតា ក្រោយរយៈពេល ៣ឆ្នាំ ឬលើសពីនេះ) ក្រុមហ៊ុនអាជីវកម្មអាចពិចារណារៀបចំទុនតាមរយៈការបោះផ្សាយមូលបត្របំណុល ឬសញ្ញាប័ណ្ណ។ សញ្ញាប័ណ្ណគឺជាឧបករណ៍បំណុល ដែលអាចជំនួសកម្ចីធនាគារ។ អ្នកផ្តល់កម្ចី ផ្តល់កម្ចីដល់អ្នកខ្ចី តាមរយៈការទិញមូលបត្របំណុលដែលបោះផ្សាយដោយអ្នកខ្ចី ដែលសន្យាទូទាត់ប្រាក់ដើម ឬកន្លងការប្រាក់ ដល់អ្នកផ្តល់កម្ចី ក្នុងអំឡុងពេលកាលវេលានៃសញ្ញាប័ណ្ណ។ សញ្ញាប័ណ្ណមានភាពបត់បែន ជាងកម្ចីធនាគារទៅលើទំហំកម្ចី, កាលវេលា, និងការបង់ការប្រាក់ជាដើម។ ការប្រៀបធៀបរវាងកម្ចីធនាគារនិងសញ្ញាប័ណ្ណ ត្រូវបានពន្យល់នៅក្នុងព្រឹត្តិប័ត្រព័ត៌មានលេខ៩ របស់ CGCC។ CGCC បានដាក់ឱ្យដំណើរការគម្រោងធានាឥណទានលើការបោះផ្សាយសញ្ញាប័ណ្ណកាលពីខែមករា ឆ្នាំ២០២៤ កន្លងទៅ ដើម្បីគាំទ្រក្រុមហ៊ុនអាជីវកម្ម ក្នុងការបោះផ្សាយសញ្ញាប័ណ្ណនៅកម្ពុជា។

១. ហិរញ្ញប្បទានបំណុល

ហិរញ្ញប្បទានបំណុល គឺជាវិធីសាស្ត្រក្នុងការរៀបចំទុន តាមរយៈការខ្ចីពីក្រុមគ្រួសារ, មិត្តភក្តិ, ស្ថាប័នហិរញ្ញវត្ថុ, ឬវិនិយោគិន។ អ្នកខ្ចី ត្រូវសងត្រឡប់ទៅអ្នកផ្តល់កម្ចី នូវប្រាក់ដើម ឬកន្លងការប្រាក់ នៅក្នុងអំឡុងពេលនៃកម្ចី។ ហិរញ្ញប្បទានបំណុល គឺជាវិធីសាស្ត្រដ៏សាមញ្ញមួយក្នុងការរៀបចំទុនសម្រាប់អាជីវកម្មទូទៅ។

កម្ចីពីក្រុមគ្រួសារ និងមិត្តភក្តិ គឺជាវិធីសាស្ត្រដែលទាក់ទាញសម្រាប់អាជីវកម្មទើបចាប់ផ្តើមដំបូង និងអាជីវកម្មខ្នាតតូច។ កម្ចីប្រភេទនេះ និងកម្ចីផ្សេងទៀត ពីស្ថាប័នផ្តល់កម្ចីដែលមិនមានអាជ្ញាប័ណ្ណ មិនមានការគ្រប់គ្រង និងមិនមានការត្រួតពិនិត្យត្រឹមត្រូវពីអាជ្ញាធរពាក់ព័ន្ធ គឺជាកម្ចីក្រៅផ្លូវការ។ ជាធម្មតា កម្ចីក្រៅផ្លូវការ មិនតម្រូវឱ្យអ្នកខ្ចីមានប្រវត្តិអាជីវកម្មច្បាស់លាស់, ព្រមទាំងមានលក្ខខណ្ឌធុររលុង, ឯកសារតម្រូវតិចតួច, និងអាចទទួលបានកម្ចីឆាប់រហ័ស។ ប៉ុន្តែ កម្ចីក្រៅផ្លូវការមានគុណវិបត្តិជាច្រើន។ ជាក់ស្តែង លទ្ធភាពសងរបស់អ្នកខ្ចី មិនត្រូវបានវាយតម្លៃឱ្យបានស៊ីជម្រៅនិងល្អិតល្អន់នោះទេ ដែលជាហេតុបណ្តាលឱ្យអ្នកខ្ចី អាចបាត់បង់លទ្ធភាពសងនៅពេលក្រោយ និងប្រឈមបំណុលរំលោភធ្ងន់ធ្ងរ។ លើសពីនេះ កម្ចីក្រៅផ្លូវការ មិនមានស្តង់ដារនៃការរៀបចំឥណទានឡើងវិញ ដើម្បីសម្រួលអ្នកខ្ចីក្នុងពេលជួបការលំបាកផ្នែកហិរញ្ញវត្ថុនោះទេ។ ការទាមទារបំណុលត្រឡប់មកវិញពីអ្នកខ្ចី ក៏មិនមាននីតិវិធីស្តង់ដារត្រឹមត្រូវ ដែលអាចបណ្តាលឱ្យខូចទំនាក់ទំនងរវាងអ្នកខ្ចី និងអ្នកផ្តល់កម្ចី។ ដូច្នេះ មុននឹងសម្រេចជ្រើសរើសហិរញ្ញប្បទានប្រភេទនេះ ម្ចាស់អាជីវកម្មត្រូវគិតគូរឱ្យបានល្អិតល្អន់អំពីហានិភ័យទាំងនេះ។

២. ហិរញ្ញប្បទានភាគហ៊ុនកម្មសិទ្ធិ

ហិរញ្ញប្បទានភាគហ៊ុនកម្មសិទ្ធិ គឺជាវិធីសាស្ត្រនៃការរៀបចំទុន តាមរយៈការលក់ចំណែកនៃកម្មសិទ្ធិអាជីវកម្មទៅឱ្យវិនិយោគិន។ នៅពេលវិនិយោគិនវិនិយោគលើភាគហ៊ុនកម្មសិទ្ធិវិនិយោគិននឹងក្លាយជាម្ចាស់ភាគហ៊ុននៃអាជីវកម្មហើយអាចនឹងមានឥទ្ធិពលលើការសម្រេចចិត្តសំខាន់ៗក្នុងអាជីវកម្ម។ ខណៈដែលវិនិយោគិនលើភាគហ៊ុនកម្មសិទ្ធិ មិនមានសិទ្ធិទទួលបានការប្រាក់ចេញពីការវិនិយោគលើភាគហ៊ុនកម្មសិទ្ធិ ពួកគេមានសិទ្ធិក្នុងការទទួលបានការចែករំលែកប្រាក់ចំណេញ និងការខាតបង់ជាក់ស្តែងរបស់អាជីវកម្ម។ ហិរញ្ញប្បទានភាគហ៊ុនកម្មសិទ្ធិ អាចត្រូវបានរៀបចំ តាមរយៈការលក់ភាគហ៊ុនជាលក្ខណៈឯកជនទៅកាន់វិនិយោគិនជាបុគ្គល (Angel Investor) និងវិនិយោគិនស្ថាប័ន (Venture Capital) ឬការលក់ភាគហ៊ុនជាសាធារណៈ តាមរយៈការបោះផ្សាយលក់មូលបត្រកម្មសិទ្ធិជាសាធារណៈលើកដំបូង (IPO)។

Angel Investment គឺជាការវិនិយោគរបស់វិនិយោគិនដែលជាបុគ្គលមានបទពិសោធអាជីវកម្ម និងមានទ្រព្យសម្បត្តិច្រើន តាមរយៈការទិញភាគហ៊ុនរបស់ក្រុមហ៊ុនអាជីវកម្មទើបចាប់ផ្តើម ឬអាជីវកម្មខ្នាតតូចដែលពួកគេយល់ថាមានសក្តានុពលក្នុងការរីកចម្រើន និងទទួលបានប្រាក់ចំណេញខ្ពស់នាពេលអនាគត។ ដើម្បីរៀបចំទុនពី Angel Investors ម្ចាស់អាជីវកម្មត្រូវមានផែនការអាជីវកម្មរឹងមាំ ដែលអាចទាក់ទាញ Angel Investor ឱ្យដាក់ទុនវិនិយោគលើអាជីវកម្ម។ ខុសគ្នាពី Angel Investor ដែលវិនិយោគដើមទុនផ្ទាល់ខ្លួនរបស់ពួកគេក្នុងអាជីវកម្មដែលពួកគេចាប់អារម្មណ៍, Venture Capital ប្រើប្រាស់មូលនិធិដែលមានមកពីការរួមបញ្ចូលគ្នារវាងវិនិយោគិនច្រើនរូមគ្នា ដើម្បី

វិនិយោគលើអាជីវកម្មដែលមានសក្តានុពល។ Venture Capital ធ្វើការសិក្សា ល្អិតល្អន់និងស៊ីជម្រៅជាង Angel Investor មុននឹងសម្រេចចិត្តវិនិយោគ លើអាជីវកម្មណាមួយ និងអាចផ្តល់ជំនួយបច្ចេកទេស ព្រមទាំងបទពិសោធន៍ នៃការគ្រប់គ្រងអាជីវកម្ម ដើម្បីលើកកម្ពស់ប្រសិទ្ធភាពប្រតិបត្តិការនៃអាជីវកម្ម ដែលពួកគេវិនិយោគ។

ជម្រើសមួយទៀតនៃការកៀរគរទុន គឺការបោះផ្សាយមូលបត្រកម្មសិទ្ធិជាលើក ដំបូង (IPO) ដែលជាដំណើរការនៃការលក់ភាគហ៊ុនរបស់ក្រុមហ៊ុនទៅឱ្យ វិនិយោគិនជាសាធារណៈជាលើកដំបូង។ ដោយសារដើមទុនត្រូវបានកៀរគរ ពីសាធារណជន ក្រុមហ៊ុនបោះផ្សាយមូលបត្រកម្មសិទ្ធិជាសាធារណៈ ត្រូវ ឆ្លងកាត់ការត្រួតពិនិត្យការតម្រូវតាមច្បាប់ និងបំពេញតាមលក្ខខណ្ឌនៃការ បង្ហាញព័ត៌មានដ៏តឹងរឹង។ ដូច្នោះ IPO អាចលើកកម្ពស់កេរ្តិ៍ឈ្មោះ គណនេយ្យភាព និងលទ្ធភាពទទួលបានហិរញ្ញប្បទានសម្រាប់ការអភិវឌ្ឍន៍រយៈពេលវែងរបស់ ក្រុមហ៊ុននាពេលអនាគត។ ដំណើរការនៃការធ្វើ IPO ត្រូវបានគ្រប់គ្រង និង ត្រួតពិនិត្យ ដោយនិយ័តកម្មលម្អិតមួយ។

៣. ជំនួយហិរញ្ញវត្ថុ ឬ ឧបត្ថម្ភធន

ជំនួយហិរញ្ញវត្ថុ គឺជាមូលនិធិដែលផ្តល់ជូនក្រុមហ៊ុនអាជីវកម្ម ដែលមិនតម្រូវឱ្យ មានការសងត្រឡប់ ដើម្បីលើកទឹកចិត្តឱ្យអាជីវកម្ម ផ្តល់ផលិតផល ឬសេវាកម្ម ប្រសិនបើគោលបំណងរបស់ម្ចាស់ជំនួយ។ ជាទូទៅ ការចំណាយក្នុងការ

ទទួលបានជំនួយហិរញ្ញវត្ថុមានកម្រិតទាប ប៉ុន្តែប្រភពនៃការផ្គត់ផ្គង់ជំនួយ ហិរញ្ញវត្ថុមិនមានចីរភាពនោះទេ។ ជាទូទៅ ម្ចាស់ជំនួយកំណត់លក្ខខណ្ឌ នៅមុន និងក្រោយការទទួលបានជំនួយហិរញ្ញវត្ថុ ដូចជាលក្ខខណ្ឌនៃទីតាំងអាជីវកម្ម វិស័យរបស់អាជីវកម្ម និងកម្រិតនៃផលប៉ះពាល់របស់អាជីវកម្មទៅលើបរិស្ថាន ជាដើម។ ឧទាហរណ៍ អាជីវកម្មដែលផ្តល់សេវាទឹកស្អាត និងអគ្គិសនី ក្នុង តំបន់ដាច់ស្រយាល តែងតែទទួលបានជំនួយហិរញ្ញវត្ថុ ឬឧបត្ថម្ភធន ពី រាជរដ្ឋាភិបាល និងអង្គការមិនមែនរដ្ឋាភិបាល ក្នុងការធ្វើប្រតិបត្តិការអាជីវកម្ម ដែលអាចផ្តល់អត្ថប្រយោជន៍ដល់ប្រជាជនក្នុងតំបន់នោះ។

កន្លងមក CGCC បានចូលរួមគាំទ្រក្រុមហ៊ុនអាជីវកម្មយ៉ាងសកម្ម តាមរយៈ ជំនួយហិរញ្ញវត្ថុ និងឧបត្ថម្ភធន។ ជាក់ស្តែង ក្រោមគម្រោងការគាំទ្រហិរញ្ញវត្ថុ ក្រុមហ៊ុនអាជីវកម្មក្នុងវិស័យផលិតក្រោយប្រមូលផលអាចទទួលបានជំនួយ ហិរញ្ញវត្ថុ រហូតដល់ ៦០.០០០ដុល្លារ និងការធានាលើកម្ចីដែលមិនមានកម្រៃ ធានាឥណទាន ពីគ្រឹះស្ថានហិរញ្ញវត្ថុចូលរួម។ លើសពីនេះ សហគ្រិនជាស្ត្រី ក៏អាចទទួលបានអត្ថប្រយោជន៍ពីគម្រោងធានាឥណទានសម្រាប់សហគ្រិន ស្ត្រី ដែលកម្រៃធានាឥណទានសម្រាប់ឆ្នាំទី១ ត្រូវបានឧបត្ថម្ភ៥០%។

ក្រុមហ៊ុនអាជីវកម្ម ត្រូវស្វែងរកជម្រើសហិរញ្ញប្បទានផ្សេងៗ ដើម្បីធានាឱ្យ បានចីរភាពនៃប្រភពហិរញ្ញប្បទាន។ ក្នុងចំណោមជម្រើសហិរញ្ញប្បទាន ទាំងអស់ខាងលើ មិនមានជម្រើសហិរញ្ញប្បទានណាមួយដែលល្អបំផុត និង ឆ្លើយតបបានគ្រប់កាលៈទេសៈនោះទេ។ ហិរញ្ញប្បទានដែលល្អ គឺអាស្រ័យលើ ស្ថានភាពជាក់ស្តែងរបស់ក្រុមហ៊ុនអាជីវកម្មនីមួយៗ។

ជម្រើសហិរញ្ញប្បទាន Financing Options		ឥទ្ធិពលលើភាពជា ម្ចាស់ក្រុមហ៊ុន Impact on Ownership	ការបង់ ការប្រាក់ Interest Payment	ឥទ្ធិពលលើការសម្រេចចិត្ត ក្នុងអាជីវកម្ម Funder's Influence on Business Decision	ចីរភាពនៃ ការផ្គត់ផ្គង់ Sustainability of Supply
ហិរញ្ញប្បទាន បំណុល Debt Financing	កម្ចីពីគ្រួសារ ឬមិត្តភក្តិ Loans from family/friends	⊗	⊙	⊗	⊗
	កម្ចីធនាគារ Bank Loans	⊗	⊙	⊗	⊙
	សញ្ញាប័ណ្ណ Bonds	⊗	⊙	⊗	⊙
ហិរញ្ញប្បទាន ភាគហ៊ុនកម្មសិទ្ធិ Equity Financing	ឯកជន Private Offering	⊙	⊗	⊙	⊗
	សាធារណៈ Public Offering	⊙	⊗	⊙	⊙
ជំនួយហិរញ្ញវត្ថុ ឬឧបត្ថម្ភធន Financial Grant & Subsidy	រាជរដ្ឋាភិបាល Government	⊗	⊗	⊗	⊗
	មិនមែនរាជរដ្ឋាភិបាល Non-Government	⊗	⊗	⊗	⊗

តារាងខាងលើ ត្រូវបានរៀបចំឡើងតាមការយល់ឃើញរបស់អ្នកនិពន្ធតែប៉ុណ្ណោះ។

Understanding Financing Options for Businesses

By: Mr. No Lida, Deputy Chief Executive Officer

EN What are the available financing options for your business? In today's dynamic business environment, securing the right financing is the key to propelling businesses towards success. Whether it's borrowing from family members or raising funds from the public through an initial public offering (IPO), each avenue has its own unique characteristics suitable for businesses in different circumstances. Exploring financing options is a strategic approach to building a strong and sustainable financial foundation for the business.

1. Debt Financing

Debt financing is a method for businesses to raise funds by borrowing from lenders such as family, friends, financial institutions, or investors. The borrower is required to repay the loan principal plus interest during the debt's maturity. Debt financing is a common and straightforward way to secure funds for business operations.

A loan from family or friends is the most appealing option for start-ups and small businesses. These loans and loans from other unregulated and unlicensed lenders are considered informal loans. This financing typically does not require a business track record, comes with loose terms and minimal paperwork, and is quick and easily accessible. However, informal loans have many drawbacks. For example, the borrowers' creditworthiness is not properly assessed, which often results in a high loan default rate and the borrower's high indebtedness. Furthermore, there is no standard loan restructuring to help the borrowers who face financial difficulty, and the recovery of the informal loan can be very harsh, leading to relationship breakdown. This risk underscores the need for caution and careful consideration when opting for this type of financing.

Another type of debt financing option is bank loans. Understanding and demonstrating the 5Cs—character, capital, collateral, capacity, and condition—is crucial when considering formal bank financing. Formal bank loans provide a better loan handling process. Bank loans are strictly regulated, and the banking regulations are designed to protect consumers and banking stability. CGCC has supported businesses in access to formal banks loans by providing credit guarantees which act as collateral for the borrowers.

Once a business matures, generally after 3 years or more of successful operation, it can consider raising funds through bond issuance. A bond is a fixed-income debt instrument, an alternative to a bank loan. Lenders lend money to the borrowers by purchasing the bonds issued by the borrowers who promise to pay back the principal plus interest during the maturity of the bond. Compared to a bank loan, a bond offers more flexibility in structure, size, maturity, and interest payment. The comparison between bank loans and bonds is explained in CGCC's Newsletter Issue 9. CGCC launched the Bond Guarantee Scheme in January 2024 to support corporations issuing bonds in Cambodia.

2. Equity Financing

Equity financing is a method of raising capital by selling a portion of business ownership to investors. When investing in a company's equity, the investors become shareholders of the business and

may be able to influence critical company decisions. While equity investors are not entitled to fixed interest payments from the business, they share the profit and loss of the business. Equity financing can be raised through a private offering from angel investors and venture capital or a public offering from public investors.

An angel investment is an equity investment by angel investors (wealthy individuals with business experience) who purchase ownership of a business, usually a start-up, that they find attractive and have the potential to grow and generate high profits. To raise funds from angel investors, the business owners should have a solid business plan that can convince the angel investors to invest. Unlike angel investors, who invest their own money in the business, venture capitalists use a pool of funds from individual and institutional investors. Venture capital conducts stricter due diligence on the businesses before deciding to invest and can provide technical assistance and managerial experience to improve the operation of the company.

Another financing option is an initial public offering (IPO), a process of selling company shares to public investors for the first time. Since the funds are raised from the public, a publicly listed company is required to go through rigorous due diligence and comply with strict disclosure requirements. Therefore, IPO can increase the company's publicity, credibility, and greater access to financing for long-term future growth. The process of IPO is regulated by the Securities and Exchange Regulator of Cambodia.

3. Financial Grant or Subsidy

Financial grants are payments given to businesses that usually do not require repayment to incentivize businesses to provide products or services supporting donors' agendas. The cost of seeking financing through financial grants or subsidies is generally low, but the supply of this financing option is not sustainable. Financial grants generally come with eligibility and post-requirements that the beneficiaries must fulfill, such as the business's physical location, the sector it operates in, its impact on the environment, and so on. For instance, businesses providing utility (water supply or electricity) in remote areas often receive financial grants or subsidies from the government and non-government entities to incentivize the business's operation for the benefit of the remoted households.

So far, CGCC has actively supported businesses through various grant and subsidy projects. For example, under the Investment Support Facility, enterprises in the post-harvest fisheries value chain can access a financial grant of up to USD 60,000 and a zero-fee credit guarantee on loans from participating financial institutions. Additionally, women entrepreneurs can benefit from the CGCC's Women Entrepreneur Guarantee Scheme, which offers a 50% subsidized first-year guarantee fee.

Businesses should always strive to explore a diverse range of financing options to secure sustainable sources of funding. The table on page 28 summarizes the financing options for businesses. There is no one-size-fits-all financing option for businesses. The best financing choices are those that align with the unique circumstances of each business at any given time.